

SCIENCE OF EDUCATION AS A COMPONENT PART OF PEDAGOGICAL SCIENCE

Khalokova Maksudakhan Ergashevna,

FarDU, etc. associate professor (PhD)

Abdukhmidova Madinakhan Aslonbek's kizi

graduate student at FarDU

Abstract: the article provides a broader understanding of education.

Key words: education, Central Asian scientists, science and technology. Advanced pedagogy, folk pedagogy, world pedagogy.

TARBIYA FANI PEDAGOGIKA FANINING TARKIBIY QISMI SIFATIDA

Xallokova Maksudaxon Ergashevna,

FarDU v.b. dotsent (PhD)

Abduxamidova Madinaxon Aslonbek qizi

FarDU magistranti

Annotatsiya: maqolada tarbiya haqida kengroq ravishda tushunchalar berib o'tilgan.

Kalit so'zlar: tarbiya, Markaziy Osiyo olimlari, fan-texnika, . Ilg'or pedagogika., xalq pedagogikasi, jahon pedagogikasi.

Tarbiya haqida tushuncha. Tarbiya nazariyasi pedagogika fanining tarkibiy qismi bo'lib, tarbiyaviy jarayon mazmuni, shakl, metod, vosita va usullari hamda uni tashkil etish muammolarini o'rganadi. Yosh avlodni tarbiyalashda nimalarga e'tibor qaratmoq lozim? Bunday masalalarni hal etishda avvalo mamlakatimizda siyosiy-ijtimoiy sohalarda yuz berayotgan islohatlar mohiyatini chuqur va atroflicha mushohada qilib olishga to'g'ri keladi. Chunki davr ham, inson tarbiyasi ham o'zgarib bormoqda. Ayniqsa, XXI asr insoniyat tarixida kompyuter davri bo'lib kirib keldi. Biroq, fan-texnika qanchalik jadal rivojlanib, jamiyat hayotida muhim joy olib, ishlab chiqarish jarayonlarini tezlashuviga qanchalik samarali ta'sir etmasin, tarbiya nazariyasida shaxsni komil etib tarbiyalash, bu borada Markaziy Osiyo mutafakkirlari, xalq pedagogikasi hamda jahon pedagogikasining ilg'or fikrlariga tayanib ish ko'rish zarur bo'ladi. Yoshlarni barkamol inson qilib tarbiyalashda birinchi navbatda Sharq mutafakkirlarining qimmatli ma'naviy meroslari muhim dasturil amal ahamiyatiga ega bo'ladi. Muhammad al-Xorazmiy, Abu Nasr Farobiy, Abu Ali Ibn Sino, Abu Rayhon Beruniy, Ahmad al-Farg'oniy, Imom Ismoil al-Buhoriy, Ahmad Yassaviy, Bahovuddin Nahshband, Amir Temur, Muhammad Tarag'ay Ulug'bek, Alisher Navoy va Zahiriddin Muhammad Bobur singari olamga mashhur allomalarining ijtimoiy, siyosiy va falsafiy qarashlari barcha zamonlar uchun

muhim ahamiyat kasb etadi.

Tarbiya maqsadi va vazifalari. Tarbiya muayyan, aniq maqsad hamda ijtimoiy tarixiy tajriba asosida yosh avlodni har tomonlama o‘stirish, uning ongi, xulq-atvori va dunyoqarashini tarkib toptirish jarayonidir. Turli zamon va makonda ijtimoiy tarbiya mohiyatan turlicha ifodalab kelingan bo‘lib, uning mazmuni ijtimoiy maqsadlardan kelib chiqib asoslangan. Tarbiya maqsadi ijtimoiy buyurtma asosida belgilanadi. Eng oddiy harakatdan tortib to keng ko‘lamli davlat dasturi asosida tashkil etiluvchi tarbiya doimo muayyan maqsadga yo‘naltirilgan bo‘ladi. Maqsadsiz, ma‘lum g‘oyani ifoda etmaydigan tarbiya bo‘lmaydi. Tarbiya maqsadi asosida uning mazmuni asoslanib, maqsadni amalga oshirishga xizmat qiluvchi metod va usullar aniqlanadi. Tarbiya maqsadining muammosi pedagogikaning dolzarb masalalaridan biri sanaladi. Tarbiya maqsadi umumiy va individual xarakterga ega bo‘lishi mumkin. Ilg‘or pedagogika umumiy va individual maqsadlar birligi va uyg‘unligini namoyon etadi. Tarbiya maqsadi umumiy va individual xarakterga ega bo‘lishi mumkin. Ilg‘or pedagogika umumiy va individual maqsadlar birligi va uyg‘unligini namoyon etadi. Jamiyat ma‘naviyati va shaxs kamolotida muhim o‘rin tutuvchi ma‘naviy va axloqiy poklik, iymon, insof, diyonat, ornomsizlik, mehr-oqibat, keksalarga hurmat singari insoniy fazilatlar o‘z-o‘zidan shakllanmaydi. Barchasining asosida yosh avlodga oila, umumiy o‘rta, o‘rta maxsus, kasb-hunar hamda oliy ta‘lim tizimida amalga oshirilayotgan ta‘lim-tarbiya mazmuni, g‘oyaviy yo‘nalishi va samarasi yotadi. O‘z-o‘ziga kelayotgan yosh avlodning zamon talablariga mos, barkamol inson bo‘lib shakllanishlari uchun ijtimoiy tarbiyaning muhim tarkibiy qismlari – aqliy, ma‘naviy-axloqiy, jismoniy, mehnat, estetik, huquqiy, ekologik, iqtisodiy tarbiyani tashkil etishga nisbatan yangicha nuqtai nazardan yondashish, ularning samarali yo‘llarini ishlab chiqish alohida dolzarblik kasb etadi. Bu esa tarbiyadagi eng muhim vazifalardir.

O‘zbekiston Respublikasida demokratik, insonparvar hamda huquqiy jamiyatni barpo etish sharoitida mazkur fan maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama uyg‘un rivojlantirish, ularni maktab ta‘limiga tayyorlash vazifasini muvaffaqiyatli hal etadi. Mazkur jarayonda quyidagi vazifalarni bajarishga e‘tibor qaratiladi:

-har tomonlama uyg‘un rivojlangan bola shaxsini rivojlantirishga yo‘naltirilgan pedagogik jarayonning mohiyatini o‘rganish;

-bola shaxsini har tomonlama kamol toptirish qonuniyatlarini aniqlash; -ijtimoiy taraqqiyot darajasidan kelib chiqqan holda, rivojlangan xorijiy mamlakatlar maktabgacha ta‘lim tizimi tajribasini o‘rganish asosida ta‘lim tizimini takomillashtirish;

-maktabgacha ta‘lim tashkilotlari hamda ularda faoliyat olib borayotgan tarbiyachilar faoliyati mazmunini asoslash.

-ilg‘or pedagogik tajribalarni umumlashtirish va amaliyotga joriy etish;

-tarbiyachini maktabgacha ta‘lim pedagogikagasiga oid bilimlar hamda ta‘lim-tarbiya usullari bilan qurollantirish;

-ta'lim-tarbiya birligi hamda ijtimoiy tarbiya yo'nalishlari o'rtasidagi o'zaro aloqadorlikni ta'minlashning pedagogik shart-sharoitlarini o'rganish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

- 1..F.R.Qodirova, Sh.Q.Toshpulatova, N.M.Qayumova, N.M.Azamova ""Maktabgacha pedagogika.Darslik 2019 yil. 10.Yusupova P. Maktabgachatarbiyapedagogikasi. T.: O'qituvchi. 1993.
- 2..Xasanboeva O.U. va boshq. Maktabgachata'limpedagogikasi. T.:Ilmziyo. 2006.
- 3..Sh.A.Sodiqova "Maktabgacha pedagogika". "Tafakkur sarchashmalari"T:. 2013
- 4.M.Xallokova. Nodavlat ta'lim muassasalarida ta'lim tizimini modernizatsiyalash. Obshestvo I innovatsii 3 (1), 151-157, 2022
5. Khallokova, M. E. (2018). Important Aspects of Establishing Non-State Educational Institutions. Eastern European Scientific Journal, (2)
6. Khallokova, M. (2022). Modernization of the education system in non-governmental educational institutions. Society and Innovations, 3 (1), 151-157

LIST OF REFERENCES

- 1.. F.R. Kadirova, Sh.Q. Toshpulatova, N.M. Qayumova, N.M. Azamova ""Preschool pedagogy. Textbook 2019. 10. Yusupova P. Preschool education pedagogy. T.: Teacher. 1993.
- 2.. Khasanboeva O.U. and others. Preschool education pedagogy. T.: Science. 2006.
- 3.. Sh.A. Sodikova "Pedagogy before school". "Confusions of thought" T:. 2013
4. M. Hallokova. Modernization of the educational system in non-state educational institutions. Obshestvo I innovation 3 (1), 151-157, 2022
5. Khallokova, M. E. (2018). Important Aspects of Establishing Non-State Educational Institutions. Eastern European Scientific Journal, (2)
6. Khallokova, M. (2022). Modernization of the education system in non-governmental educational institutions. Society and Innovations, 3 (1), 151-157